

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar
gyfer Addysg Grefyddol

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer
Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg

Adroddiad Blynyddol 2022 – 2023

CYNNWYS	TUDALEN
NEGES GAN GADEIRYDD CYSAG/CYS PEN-Y-BONT AR OGWR	3
ADRAN 1: GWYBODAETH AM CYSAG/CYS	
1.1 Dyletswydd i sefydlu CYSAG/CYS	5
1.2 Cyfansoddiad y CYSAG/CYS	5
1.3 Aelodaeth y CYSAG/CYS	5
1.4 Swyddogaethau'r CYSAG/CYS	6
1.5 Cofnodion Cyfarfodydd	6
1.6 Dosbarthu'r Adroddiad	6

ADRAN 2: CYNGOR AR ADDYSG GREFYDDOL A CHREFYDD, GWERTHOEDD A MOESEG	
2.1 Y Maes Llafur a Gytunwyd yn Lleol	7
2.2 Safonau Addysg Grefyddol a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg	7
2.3 Datblygiadau Cwricwlwm	8
2.4 Arholiadau	10
2.5 Adroddiadau Arolygu Ysgolion	10
2.6 Dysgu Proffesiynol i Ymarferwyr	11
2.7 Addysgeg ac Adnoddau	12
ADRAN 3: CYNGOR AR ADDOLI AR Y CYD	
3.1 Adroddiadau Arolygu Ysgolion	12
3.2 Ceisiadau am Benderfyniadau	13
3.3 Ymweliadau ag Ysgolion	13
ADRAN 4: CRYNODEB O FEYSYDD ERAILL	
4.1 CCYSAGauC	14
4.2 Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol (PYCAG)	14
4.3 Hyfforddi Aelodau'r CYSAG/CYS	14
4.4 Cynrychiolaeth Ieuenctid ar y CYSAG/CYS	15

ATODIAD 1: AELODAETH Y CYSAG/CYS 2022-2023	16
ATODIAD 2: AMSERLEN AC AGENDA CYFARFODYDD	17
ATODIAD 3: DOSBARTHU'R ADRODDIAD	19
ATODIAD 4: CYFANSODDIAD Y CYSAG/CYS	20
ATODIAD 5: CYFANSODDIAD DRAFFT Y CYSAG/CYS 2023 WEDI'I DDIWEDDARU	23
ATODIAD 6: DYSGU PROFFESIYNOL, ADNODDAU A DEUNYDDIAU A RENNIR GYDAG YMARFERWYR	27

**YR ADRODDIAD BLYNYDDOL AR GYFER PEN-Y-BONT AR OGWR
Y CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR GYFER ADDYSG GREFYDDOL (CYSAG)
Y CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR GYFER CREFYDD, GWERTHOEDD A
MOESEG (CYS)**

2022-2023

NEGES GAN GADEIRYDD CYSAG/CYS PEN-Y-BONT AR OGWR

Mae'r flwyddyn ddiwethaf ym myd Addysg Grefyddol (AG), Astudiaethau Crefyddol (AC) a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM) wedi bod yn gyffrous ond yn anodd. Mae cyflwyno'r maes llafur newydd sy'n ofynnol o dan y Cwricwlwm i Gymru (CiG) wedi golygu y bu'n rhaid i ysgolion wir roi sylw gofalus i'w sefyllfa o ran y cymorth y maent yn ei roi i'w hathrawon AG, AC a CGM wrth iddynt fynd i'r afael â gofynion y maes llafur newydd. Mewn ysgolion uwchradd, mae hyn hefyd wedi golygu y bu'n rhaid iddynt barhau â'r maes llafur blaenorol ar gyfer Blynyddoedd 9 i 11 ochr yn ochr â'r maes llafur newydd ar gyfer Blynyddoedd 7 ac 8. Y gobaith yn hyn o beth yw bod CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr wedi gallu chwarae rhan arwyddocaol i gynorthwyo athrawon ac ysgolion.

Nid yw swyddogaeth y CYSAG/CYS erioed wedi bod yn bwysicach na'r llynedd o ran darparu'r adnoddau i'n hathrawon hynod broffesiynol sydd eu hangen arnynt i barhau gyda'r llwyddiant y mae AG, AC a CGM wedi ei fwynhau erioed yn yr awdurdod hwn. Hoffai'r CYSAG/CYS ddiolch yn fawr i bawb sy'n gysylltiedig ag addysgu AG/AC/CGM am y gwaith ardderchog yr ydych yn ei wneud i ddarparu'r gofal, y gefnogaeth a'r addysg i blant a phobl ifanc sir Pen-y-bont ar Ogwr drwy'r cyfnod anodd yr ydym wedi bod drwyddo yn ddiweddar. Nid yw llesiant ein pobl ifanc erioed wedi bod yn fwy bregus nag y mae ar hyn o bryd gyda phopeth y maent wedi byw drwyddo yn y cyfnod diweddar ac mae'r ffordd y maent wedi cael eu cefnogi wedi bod yn rhagorol.

Mae'r CYSAG/CYS wedi gallu darparu cyngor a chefnogaeth mewn gwahanol ffyrdd ac mewn partneriaeth â Chonsortium Canolbarth y De. Mae'r Cynghorydd Cyswllt, ar ran y CYSAG/CYS, wedi gallu darparu cyngor a chefnogaeth i ysgolion ar bynciau academiaidd addysg grefyddol, astudiaethau crefyddol, crefydd, gwerthoedd a moeseg a gweithredoedd dyddiol o addoli ar y cyd drwy gydol y flwyddyn sy'n cael ei hadolygu. Mae wedi gweithio'n agos gyda CCYSAGauC a PYCAG i allu gwneud hyn. Yn yr un modd, mae clerc ein CYSAG/CYS wedi parhau i dderbyn a dosbarthu gohebiaeth berthnasol i'n hysgolion yn rheolaidd.

Un o swyddogaethau'r CYSAG/CYS yn y gorffennol fu ymweld ag ysgolion, yn benodol i arsylwi gweithredoedd addoli ar y cyd. Yn anffodus, nid ydym wedi gallu gwneud hyn ers cryn amser. Y gobaith yw y byddwn yn gallu ailgyflwyno hyn yn y dyfodol agos ac edrychwn ymlaen at hynny. Ym mhrif ran yr adroddiad, byddwch yn darllen bod y CYSAG/CYS wedi ymweld ag ysgol uwchradd leol ac wedi treulio prynhawn addysgiadol yn yr adran AG/AC/CGM. Bu hwn yn gyfle gwerthfawr i aelodau'r CYSAG/CYS weld "CGM ar waith". Y gobaith yw y bydd ymweliadau pellach o'r fath yn bosibl yn y dyfodol. Edrychwn ymlaen at hynny a byddem yn croesawu unrhyw wahoddiadau i aelodau ymweld â'n hysgolion i weld drostynt eu hunain y gwaith rhagorol sy'n cael ei wneud yno.

Bu llawer o newidiadau ym myd AG/CGM yn y cyfnod diweddar ac mae mwy o newidiadau ar y gorwel wrth i Cymwysterau Cymru ymgynghori ar eu cynigion ar gyfer y cymwysterau TGAU newydd a'r cynnig ehangach o gymwysterau a fydd yn disodli cymwysterau presennol i ddysgwyr. Anogwyd aelodau'r CYSAG/CYS i leisio eu barn ar y newidiadau arfaethedig oherwydd pwysigrwydd y newidiadau hyn i'n dysgwyr. Rydym yn disgwyl am ganlyniad yr ymgynghoriadau hyn a chyhoeddiad y fanyleb newydd. Gall athrawon ac eraill a fydd yn gyfrifol am roi'r newidiadau hyn ar waith fod yn sicr o gefnogaeth barhaus y CYSAG/CYS. Bydd yr aelodau yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf am y newidiadau hyn ac felly'n sicrhau bod adnoddau ar gael yn barod i gynorthwyo'r gwaith o addysgu'r fanyleb newydd.

Rydym yn byw mewn byd sy'n newid ym maes addysg ar hyn o bryd ac yn aml gall newid fod yn anodd ac yn drafferthus. Sut bynnag y gallai'r dyfodol edrych a beth bynnag y bydd yn ei ddod ag ef i fyd AG/AC/CGM, gall ymarferwyr fod yn sicr y bydd CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr bob amser yn cynnig cefnogaeth, cymorth a chyfarwyddyd i sicrhau bod pobl ifanc Pen-y-bont ar Ogwr yn cael yr addysg grefyddol orau posibl y gallant ei gael ac a fydd yn eu paratoi'n dda ar gyfer eu bywyd diweddarach ac yn caniatáu iddynt droi i mewn i'r dinasyddion gwybodus, moesegol hynny y mae'r CiG newydd wedi'i ddylunio i'w hyrwyddo yn ogystal â bod yn unigolion iach, hyderus sy'n barod i fyw bywydau llawn boddhad fel aelodau o gymdeithas sy'n cael eu gwerthfawrogi.

Mae CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn croesawu gohebiaeth drwy'r cyswllt isod.

Y Clerc i'r CYSAG/CYS: [**edsu@bridgend.gov.uk**](mailto:edsu@bridgend.gov.uk)

ADRAN 1: GWYBODAETH AM Y CYSAG/CYS

1.1 Dyletswydd i Sefydlu CYSAG/CYS

Mae'n ofynnol i bob awdurdod lleol ffurfio Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG) a Chyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CYS) yn eu hardal leol. Darperir amlinelliad eglur o swyddogaeth CYSAG yng Nghylchlythyr Cymru 10/94, ac esbonnir swyddogaethau'r CYS yn y Cwricwlwm i Gymru, 2021, deddfwriaeth a chanllawiau cysylltiedig. Bydd CYSAGau yn parhau i fodoli tan cwblhau'r broses o gyflwyno'r Cwricwlwm i Gymru ym mis Medi 2026. Tan hynny, mae'r CYSAGau a'r CYSau yn cyd-fodoli. Ym Mhen-y-bont ar Ogwr, mae'r CYSAG a'r CYS yn cyfarfod gyda'i gilydd ac mae'r awdurdod lleol wedi cytuno i'r un corff gyflawni'r ddwy swyddogaeth.

Mae'r CYSAG/CYS yn cynghori'r Gyfarwyddiaeth Addysg a Chymorth i Deuluoedd yn yr awdurdod lleol ar faterion yn ymwneud â'r ddarpariaeth o Addysg Grefyddol (AG), Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM) a'r Weithred Ddyddiol o Addoli ar y Cyd (GDdAC) ac mae'n gyfrifol am sefydlu corff ad hoc, Cynhadledd y Maes Llafur Cytunedig (CMLIC), i lunio neu ystyried diwygiadau i'r Maes Llafur Cytunedig (MLIC) ar gyfer AG a CGM.

1.2 Cyfansoddiad y CYSAG/CYS

Caiff aelodaeth y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG) ei phenderfynu gan Ddeddfau Addysg 1944, 1993 a Deddf Diwygio Addysg 1988. Caiff aelodaeth y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CYS) ei phenderfynu gan Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu 2021 yng Nghymru. Mae gan y CYSAG/CYS dri grŵp cyfansoddol; mae gan bob grŵp hawl i un bleidlais:

- bydd aelodau a benodir i'r grŵp i gynrychioli crefydd, enwad neu argyhoeddiad athronyddol anghrefyddol, i'r graddau y mae hynny'n gyson â chyflawni swyddogaethau'r grŵp yn effeithlon, yn adlewyrchu'n fras gryfder cymesur y grefydd, yr enwad neu'r argyhoeddiad athronyddol anghrefyddol hwnnw yn yr ardal
- cymdeithasau sy'n cynrychioli athrawon/ymarferwyr
- yr awdurdod lleol (ALI)

Dyletswydd ALI Pen-y-bont ar Ogwr yw sicrhau bod aelodau'r grwpiau yn cael eu penodi a'u bod yn gynrychiadol.

1.3 Aelodaeth o'r CYSAG/CYS

Rhestrir yr aelodau sy'n cynrychioli pob un o'r grwpiau hyn ar gyfer 2022-2023 yn Atodiad 1.

1.4 SWYDDOGAETHAU'R CYSAG/CYS

Prif swyddogaeth CYSAG/CYS yw:

- cynghori'r ALI am AG, CGM and GDdAC
- ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod adolygu'r maes llafur cytunedig (MLIC)
- ystyried ceisiadau gan ysgolion ar gyfer penderfyniadau (i'w heithrio o'r gofyniad bod addoliad yn "gyfan gwbl neu'n bennaf o gymeriad Cristnogol cyffredinol")
- cyhoeddi adroddiad blynyddol ar ei waith
- chwarae rhan yn y weithdrefn gwyno statudol leol lle mae achosion yn cael eu cyfeirio ato o ran AG, CGM neu GDdAC

Gallai cyngor i'r ALI ymwneud ag:

- addysgeg
- y dewis o adnoddau addysgu
- y ddarpariaeth o ddysgu proffesiynol
- unrhyw fater arall yn ymwneud ag AG, AC, CGM and GDdAC y mae'r CYSAG yn ei ystyried sy'n briodol

1.5 COFNOD O GYFARFODYDD

Yn ystod blwyddyn academiaidd 2022-2023, canslwyd cyfarfod tymor yr hydref oherwydd salwch y Cynghorydd Cyswllt. Cynhaliwyd cyfarfod tymor y gwanwyn y CYSAG/CYS ar rith-blattform Microsoft Teams, a chynhaliwyd cyfarfod tymor yr haf yn bersonol mewn ysgol leol. Dyma'r cyfarfodydd yn ystod blwyddyn academiaidd 2022-2023:

- Dydd Mawrth 22 Tachwedd 2022 (canslwyd)
- Dydd Mawrth 14 Mawrth 2023
- Dydd Mawrth 11 Gorffennaf 2023

Mae cofnod o'r prif eitemau agenda a drafodwyd yn ystod y cyfarfodydd ar gael yn Atodiad 2.

1.6 DOSBARTHU'R ADRODDIAD

Dosbarthwyd copïau o'r adroddiad hwn i'r cyrff/sefydliadau a restrir yn Atodiad 3.

ADRAN 2: CYNGOR A RODDWYD GAN Y CYSAG/CYS

2.1 Y Maes Llafur Cytunedig Lleol

Ym mis Chwefror 2022, fe wnaeth yr ALL gymeradwyo ail-fabwysiadu maes llafur cytunedig presennol Pen-y-bont ar Ogwr ar gyfer AG â dealltwriaeth y byddai'r maes llafur cytunedig hwn yn cael ei ddisodli gan faes llafur cytunedig y Cwricwlwm i Gymru wrth i 'CGM' gael ei gyflwyno yn ein hysgolion uwchradd, gan gael gwared yn raddol ar faes llafur cytunedig yr ALL ar gyfer AG, gan ei ddisodli gyda maes llafur cytunedig yr ALL ar gyfer CGM.

Yn 2022, cytunodd awdurdod lleol Pen-y-bont ar Ogwr faes llafur ar gyfer CGM o dan y Cwricwlwm i Gymru newydd.

Mae copïau o'r ddau faes llafur ar gael ar wefan y cyngor, gwefan Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De (GACCCD) a chan Glerc y CYSAG/CYS.

2.2 Safonau Addysg Grefyddol a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg

Mae'r CYSAG/CYS yn darparu cyngor i'r ALL ar safonau AG/AC/CGM. Mae newidiadau i ganllawiau Llywodraeth Cymru ar ddata perfformiad ysgolion ac adrodd data asesu wedi newid y ffordd y mae'r CYSAG/CYS wedi gallu monitro perfformiad ysgolion o ran AG/AC/CGM. Mae'r CYSAG/CYS yn adolygu adroddiadau arolygu Estyn i nodi a rhannu arferion effeithiol a chynorthwyo ysgolion gydag AG, CGM, datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol (YMCD) a GDdAC. Gwahoddir ymarferwyr i rannu eu harferion da gydag aelodau'r CYSAG/CYS yn y cyfarfodydd tymhorol. Mae'r CYSAG/CYS yn annog cydweithrediad rhwng ysgolion i nodi a chefnogi arferion da.

Mae'r CYSAG/CYS yn parhau i argymhell yr adnoddau canlynol i ymarferwyr, penaethiaid a llywodraethwyr ysgolion yn yr ardal i nodi arferion da a safonau:

Cyhoeddiadau [Estyn](#):

- [Sut rydym yn arolygu ar gyfer arolygiadau o 2023](#)
- [Beth rydym yn ei arolygu Ysgolion a gynhelir ac UCdau – ar gyfer arolygiadau o 2023](#)

Ar gyfer darpariaeth AG i ddysgwyr sy'n astudio'r cwricwlwm sydd ar fin bod yn un etifeddol:

- [Addysg Grefyddol mewn Ysgolion Uwchradd \(Estyn, Mehefin 2013\)](#)
- [Addysg Grefyddol yng nghyfnod allweddol 2 a chyfnod allweddol 3 \(Estyn, Mehefin 2018\)](#)
- [Adolygiad o'r cwricwlwm 16-19 presennol yng Nghymru](#)

2.3 Cwricwlwm

Cwricwlwm i Gymru:

Mae aelodau'r CYSAG/CYS wedi derbyn diweddariadau tymhorol a chynghor manwl gan Gyngorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/CGM/AC a'r CYSAG/CYS ynghylch datblygiadau cwricwlwm. Gyda phasio'r Bil Cwricwlwm ac Asesu (Cymru), mae CGM, o fis Medi 2022, wedi bod yn rhan o'r Cwricwlwm i Gymru. Bydd CGM yn ofyniad cwricwlwm statudol o dair oed hyd at un ar bymtheg oed ac yn rhan o Faes Dysgu a Phrofiad y Dyniaethau. Mae Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 wedi dileu'r hawl sydd gan rieni i dynnu eu plant yn ôl o'r cyfan neu ran o bwnc academiaidd CGM yng Nghymru, fel y'i gweithredir trwy bob grŵp blwyddyn – Medi 2023 ar gyfer Blwyddyn 8, 2024 ar gyfer Blwyddyn 9, 2025 ar gyfer Blwyddyn 10 ac yn olaf, 2026 ar gyfer Blwyddyn 11. Mae hyn yn sicrhau bod CGM yn cyd-fynd â phob pwnc academiaidd arall yn y Cwricwlwm i Gymru. Mae pob ysgol yn ymwybodol o'r gofyniad i roi sylw i faes llafur cytunedig lleol 2022 y Cwricwlwm i Gymru a'r canllawiau statudol ar Hwb.

Mae hawl cyfreithiol rhieni i dynnu eu plentyn yn ôl o GDdAC dal yn weithredol. Felly, hysbysodd y CYSAG/CYS ysgolion i sicrhau bod pwnc academiaidd CGM a GDdAC yn endidau ar wahân o ran polisi, cynllunio a darpariaeth, oherwydd y gwahanol ofynion cyfreithiol. Trafododd y CYSAG/CYS, fel sy'n ofynnol, ymholiadau a phryderon gan randdeiliaid ynghylch y mater hwn. Archwiliodd y CYSAG/CYS hefyd newidiadau i CGM fel un o ofynion gorfodol y Cwricwlwm i Gymru ac fel sy'n orfodol ar gyfer pob dysgwr o dair oed i un ar bymtheg oed.

Hysbyswyd CYSAG/CYS am bwysigrwydd CGM 'gwrthrychol, beirniadol a phlwraliaethol', yn unol â'r newid i'r hawl i dynnu'n ôl yn y Cwricwlwm i Gymru. Mae GACCCD wedi darparu cynghor ar CGM, AG, AC a GDdAC i Brif Bartner Gwelliant y rhanbarth, Partneriaid Gwelliant a'r ymarferwyr a'r llywodraethwyr hynny sydd wedi ymgymryd â dysgu proffesiynol, cyfarfodydd rhwydwaith ac ardaloedd cymunedol ar adran gwefan GACCCD. Esboniwyd a chynigiwyd enghreifftiau o'r gwahanol ofynion cyfreithiol ar gyfer GDdAC o'i gymharu â phwnc CGM yn nysgu proffesiynol GACCCD a'i gyngor i ysgolion.

Mae'n rhaid i ysgolion roi sylw i'r canllawiau CGM statudol ar Hwb. Trafodwyd y canllawiau yn y CYSAG/CYS ac fe'u rhannwyd gydag ymarferwyr.

Trafododd y CYSAG/CYS ddatblygiad ysbrydol yn fframwaith y Cwricwlwm i Gymru. Un o nodweddion [pedwar diben](#) y cwricwlwm yw y bydd dysgwyr yn cael eu cynorthwyo i ddatblygu fel unigolion iach a hyderus, yn barod i fyw bywydau llawn boddhad fel aelodau o gymdeithas sy'n cael eu gwerthfawrogi. Mae gan CGM lawer o gyfraniadau gwerthfawr ac unigryw i'w gwneud at hyn.

Hysbyswyd y CYSAG/CYS am ymgynghoriadau Cymwysterau Cymru ynghylch AC TGAU a chymhwyster sgiliau ehangach ar gyfer 2025 ymlaen, yn gysylltiedig â'r Cwricwlwm i Gymru, ac fe'i hanogwyd i ymateb. Rhannwyd trafodaeth i'r cynigion yn CCYSAGauC gyda'r CYSAG/CYS. Cyflwynwyd ymateb grŵp ar ran y pum CYSAG/CYS yn rhanbarth Consortiwm Canolbarth y De (GACCCD). Lleisiodd ymarferwyr ar y CYSAG/CYS eu pryderon ac anghenion eu dysgwyr ar gyfer y cymwysterau newydd, gan amlygu nad yw'r cymhwyster AC TGAU presennol yn addas i bob dysgwr, yn enwedig yn yr amser cwricwlwm llai sy'n aml yn cael ei ddyrannu iddynt. Mae hyn wedi arwain at ostyngiad i ymgeiswyr cohort llawn. Mynegodd yr ymarferwyr yn y CYSAG/CYS eu ffafriaeth at gymwysterau tebyg i'r rhai cyn 2017, a oedd yn cynnig dwy fanyleb, ac opsiwn cwrs byr. Nodwyd ganddynt hefyd bod y newid i'r mesurau llwyddiant ar gyfer TGAU wedi lleihau nifer yr ymgeiswyr ar y cwrs byr yn sylweddol, gan arwain at effaith ddilynol ar ymgeiswyr TAG. Anogwyd yr ymarferwyr i ymgysylltu â grwpiau

ymgyngori CBAC i drafod y cymhwyster newydd ar gyfer 2025. Yn rhan o'r cynnig cymwysterau ehangach, ymgynghorodd Cymwysterau Cymru ar ddau opsiwn ar gyfer cymwysterau sgiliau ehangach yn gysylltiedig â CGM. Anogwyd aelodau'r CYSAG/CYS i ystyried gwybodaeth CCYSAGauC am hyn, ynghyd ag adborth yr ymarferwyr i gyflwyno eu hymatebion eu hunain i'r ymgynghoriad hwn.

Cwricwlwm ar gyfer Blwyddyn 8 i Flwyddyn 13:

Ail-fabwysiadwyd maes llafur cytunedig Pen-y-bont ar Ogwr ar gyfer AG, a fydd yn 'etifeddol' yn fuan, gan yr ALL ac mae'n parhau i gael ei ddilyn gan ddysgwyr ym Mlwyddyn 8 ac uwch yn ystod blwyddyn academiaidd 2022-23. Mae'r hawl i dynnu'n ôl yn dal i fod yn weithredol i ddysgwyr o dan y cwricwlwm etifeddol. Dosbarthwyd canllawiau CCYSAGauC ar yr hawl hwn gan CCYSAGauC/CYSAG/CYS i bob ysgol/lleoliad:

[Rheoli'r Hawl i Dynnu'n Ôl o Addysg Grefyddol, 2017](#)

Hysbyswyd y CYSAG/CYS am y tueddiadau cenedlaethol mewn AG/AC a'r dirywiad parhaus i nifer yr ymgeiswyr TGAU a TAG ers 2017, ac fe'u trafodwyd. Cyhoeddodd Cyngor AG Cymru a Lloegr adroddiad a rhannwyd hwn gyda'r CYSAG/CYS, a oedd yn trafod pryderon a rhannwyd wedi hynny gyda CCYSAGauC a PYCAG. Rhannodd ymarferwyr eu profiadau, eu rhesymau a'u pryderon eu hunain ynghylch dirywiad i nifer yr ymgeiswyr trwy gyfarfodydd y CYSAG/CYS a rhwydwaith GACCCD.

Cymorth cwricwlwm

Mae CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn parhau i ddarparu deunyddiau ategol, yn ogystal â'r maes llafur cytunedig, i gynorthwyo ymarferwyr yn eu gwaith cynllunio cwricwlwm ac addysgeg, gan gynnig ehangder a dyfnder gwybodaeth, sgiliau a phrofiadau i ddysgwyr ar draws y rhanbarth. Bwriedir i'r rhain fod yn ddogfennau, yn ddeunyddiau ac yn adnoddau 'byw' a gweithiol i adlewyrchu esblygiad y Cwricwlwm i Gymru.

Mae'r CYSAG/CYS yn parhau i gydnabod yr amrywiaeth eang o adnoddau dysgu proffesiynol sydd ar gael a'r cyfleoedd a ddarparwyd gan CBAC a GACCCD ar gyfer ymarferwyr AG, AC a CGM.

Argymhellion y CYSAG/CYS i Awdurdod Addysg Pen-y-bont ar Ogwr

- Parhau i hyrwyddo a chefnogi cydweithrediad a chyd-adeiladu ysgolion (er enghraifft, gwaith clwstwr i sicrhau pontio llwyddiannus ar hyd y continwwm dysgu).
 - Parhau i hyrwyddo dysgu proffesiynol ar gyfer ymarferwyr y cwricwlwm (er enghraifft, gan GACCCD, CBAC a darparwyr allanol).
 - Sicrhau bod pob ymarferydd yn ymwybodol o'r newidiadau deddfwriaethol ar gyfer CGM, gan gynnwys yr elfennau gorfodol a statudol.
 - Sicrhau bod pob pennaeth a llywodraethwr yn ymwybodol o'r gofyniad am CGM 'gwrthrychol, beirniadol a phlwraliaethol', gan gynnwys sicrhau bod hyn hefyd yn berthnasol i siaradwyr gwadd allanol, ymwelwyr, a sefydliadau eraill.
 - Annog pob ymarferydd i ddefnyddio Hwb a'r adnoddau sydd ar gael.
 - Atgoffa ysgolion uwchradd y disgwylir AG statudol o hyd yng Nghyfnod Allweddol 4 ac Ôl-16, yn unol â Chwricwlwm 2008 a'r Maes Llafur Cytunedig Lleol.
- Bydd angen i ysgolion adolygu eu darpariaeth bresennol i sicrhau ei bod yn Bodloni gofynion cwricwlwm 2008 a'r maes llafur cytunedig lleol.

2.4 Canlyniadau arholiadau

Trwy rwydweithiau ymarferwyr GACCCD, diweddarwyd ysgolion ar y newidiadau i fanylebau TGAU a TAG 2023 ar gyfer AC.

Nid yw data penodol ar gyfer canlyniadau arholiadau yn cael eu trafod a'u cyflwyno yn y CYSAG/CYS mwyach, yn unol â cheisiadau Llywodraeth Cymru.

Argymhellion y CYSAG/CYS i Awdurdod Addysg Pen-y-bont ar Ogwr

- I'r awdurdod lleol barhau i ystyried sut y bydd yn cyflawni ei ddyletswydd i fonitro safonau mewn AG, AC, CGM, datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol (YMCD) a GDdAC.

2.5 Adroddiadau Arolygu Ysgolion

Er mwyn cyflawni ei swyddogaethau'n effeithiol, mae'r CYSAG/CYS yn ystyried adroddiadau arolygu ac arolygon Estyn. Cyhoeddwyd canfyddiadau arolygu dau leoliad meithrin nas cynhelir, deuddeg o ysgolion cynradd a dwy ysgol uwchradd. Gwnaed sylwadau cadarnhaol gan Estyn yn berthnasol i AG a CGM ynghyd â'r ddarpariaeth o YMCD a GDdAC. Roedd y

CYSAG/CYS yn falch o nodi'r sylwadau cadarnhaol hyn. Cafwyd un argymhelliad, un ar gyfer un o'r ysgolion cynradd yn ymwneud â GDdAC. Pan fydd problemau neu argymhellion yn cael eu hamlygu gan Estyn yn ymwneud ag AG, CGM neu YMCD, mae'r awdurdod lleol yn cymryd camau dilynol ar y rhain.

Mae'r CYSAG/CYS yn ymwybodol o'r newidiadau parhaus i gyd-destun y naratif adrodd gan Estyn yn eu hadroddiadau arolygu ysgolion. Mae'r newidiadau hyn yn ei gwneud yn anoddach i'r CYSAG/CYS gyflawni un o'i swyddogaethau statudol, sef monitro'r ddarpariaeth o AG, CGM a GDdAC mewn ysgolion yn yr awdurdod lleol. Rhannwyd pryderon yn ymwneud â'r newidiadau hyn a'r arddull llai addysgiadol ar AG, CGM, YMCD a GDdAC gyda CCYSAGauC, Estyn, yr awdurdod lleol a Llywodraeth Cymru. Mae trafodaethau yn parhau o ran monitro darpariaeth y cwricwlwm, addysgeg a safonau yn y meysydd hyn.

2.6 Dysgu Proffesiynol

Mae'r CYSAG/CYS wedi parhau i ddarparu cyngor a chanllawiau i gyfarwyddo ysgolion ar gael mynediad at ddysgu proffesiynol ar gyfer addysgeg ac adnoddau. Mae GACCCD, fel darparwr rhanbarthol gwasanaethau gwella ysgolion a chymorth dysgu proffesiynol i ysgolion ac ymarferwyr, wedi darparu amrywiaeth eang o raglenni, deunyddiau a dulliau dysgu proffesiynol a rannwyd gydag ysgolion yn y rhanbarth.

Penododd GACCCD Ymarferydd Arweiniol ar gyfer AC i arwain y cyfarfodydd rhwydwaith bob hanner tymor ar gyfer ymarferwyr uwchradd. Roedd y cyfarfodydd rhwydwaith yn canolbwyntio ar wella safonau mewn AC TGAU. Fodd bynnag, derbyniodd yr ymarferwyr sy'n mynychu hyfforddiant ar AC TAG, 'Archwilio Bydolygon' Agored Cymru a CGM ym maes dysgu a phrofiad y dyniaethau. Rhoddwyd yr wybodaeth ddiweddaraf iddynt ar waith y CYSAG/CYS, CCYSAGauC a chyrrff a chyhoeddiadau perthnasol eraill. Roedd pwyslais hefyd ar gymedroli, rhannu arferion da a chydweithrediad yn natblygiad adnoddau ar gyfer AC.

Hwylusodd GACCD rwydwaith ymarferwyr dyniaethau cynradd, rhwydwaith a arweinir gan athrawon sy'n cael ei fynychu gan ymarferwyr dyniaethau a CGM cynradd. Cynigiwyd cyfarfodydd ar-lein bob hanner tymor ac maent yn canolbwyntio'n bennaf ar ddylunio'r cwricwlwm CGM a dyniaethau, gan rannu arferion da a chydweithredu yn y gwaith o ddatblygu adnoddau. Hefyd, sefydlwyd rhwydwaith ymarferwyr dyniaethau uwchradd, i annog trafodaethau, cydweithredu a chyd-adeiladu rhyng-ddisgyblaeth gyda maes dysgu a phrofiad y dyniaethau.

Hysbyswyd y CYSAG/CYS bod GACCCD wedi buddsoddi mewn mwy o gapasiti, trwy ehangu swyddogaeth y Cynghorydd Cyswllt i swydd lawn amser, ar gyfer darparu cymorth pwrpasol ar gyfer AG, AC, CGM, YMCD a GDdAC. Mae hyn yn galluogi ysgolion i dderbyn cymorth uniongyrchol gan y Cynghorydd Cyswllt ar gyfer AG/AC/CGM a'r CYSAG/CYS, er enghraifft wrth ddatblygu eu dealltwriaeth o'r Cwricwlwm i Gymru, cynllunio a dylunio eu cwricwlwm CGM a'r dyniaethau. Mae ysgolion clwstwr wedi cydweithio, gyda chymorth y cynghorydd i gyd-adeiladu a chydweithredu ar ddylunio eu cwricwlwm CGM a'r dyniaethau ar hyd y continwum dysgu, o dair i un ar bymtheg oed. Mae cymorth pwrpasol yn cael ei deilwra trwy Bartner Gwella ysgolion, sy'n caniatáu i ysgolion adeiladu capasiti a chynyddu'r cyd-gyfrifoldeb am ddatblygu'r cwricwlwm, addysgeg ac arweinyddiaeth. Mae'r model hwn yn amlygu ei hun fel y prif ysgogiad i sicrhau gwirediad y Cwricwlwm i Gymru, y ddarpariaeth o ddysgu proffesiynol a chefnogi'r newidiadau cenedlaethol o ran atebolrwydd a hunanwerthuso. Gall

ymarferwyr a rhanddeiliaid eraill gael mynediad at y rhaglen lawn o ddysgu proffesiynol GACCCD ac adnoddau ar addysgeg, cynnydd, asesu, dyluniad cwricwlwm a mwy.

2.7 Addysgeg ac Adnoddau i Ymarferwyr

Mae GACCCD wedi cynnig amrywiaeth o gyfleoedd dysgu proffesiynol i bob ymarferydd yn y rhanbarth, gan ganolbwyntio ar rannu arferion a grymuso athrawon/ymarferwyr. Mae enghreifftiau o'r dysgu proffesiynol, yr adnoddau a'r deunyddiau a rannwyd i gynorthwyo ysgolion gan GACCCD a'r CYSAG/CYS ar gael yn Atodiad 6.

Gwahoddwyd ymarferol i rannu arferion da yng nghyfarfodydd y CYSAG/CYS.

Argymhellion y CYSAG/CYS i Awdurdod Addysg Pen-y-bont ar Ogwr

- Sicrhau bod pob ymarferydd AG/AC/CGM yn ymwybodol o adnoddau, deunyddiau a chyfleoedd a rannwyd.

ADRAN 3: CYNGOR AR ADDOLI AR Y CYD

Mae Cylchlythyr 10/94 y Swyddfa Gymreig yn nodi y dylai'r Awdurdod Addysg Lleol weithio gyda'r CYSAG/CYS i fonitro darpariaeth ar gyfer GDdAC ac y dylai ystyried ag ef unrhyw gamau y gellir eu cymryd i wella darpariaeth o'r fath. Mae'n rhaid i'r addoli ar y cyd fod "o gymeriad Cristnogol yn gyffredinol". Mae'r weithdrefn "benderfynu" yn caniatáu gwaharddiad y gofynion hyn yng nghyswllt rhai neu bob disgybl/dysgwr mewn ysgol lle ystyrir eu bod yn amhriodol.

Trafodwyd cyngor yn y CYSAG/CYS/CCYSAGauC a PYCAG ynghylch ymholiadau newydd am yr hawl i dynnu'n ôl o GDdAC. Rhoddwyd cyngor yn uniongyrchol i ysgolion unigol gan Gynghorydd Cyswllt GACCCD.

Gwnaed y CYSAG/CYS ac ysgolion unigol yn ymwybodol o ganllawiau ychwanegol ar gyfer GDdAC trwy rwydweithiau CCD, dysgu proffesiynol, ac ardaloedd cymunedol:

- [Arweiniad atodol: addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol](#) 2017
- Canllawiau [CCYSAGauC](#) ar dynnu disgyblion yn ôl o addoli ar y cyd, Hydref 2021
- [Estyn, Arweiniad atodol: addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol, 2013](#)

3.1 Adroddiadau arolygu ysgolion

Mae'r CYSAG/CYS wedi parhau i sicrhau ei fod yn cynorthwyo ysgolion i fodloni eu gofynion statudol ar gyfer GDdAC a darparu profiad gwerth chweil i ddysgwyr. Mae'r CYSAG/CYS wedi monitro adroddiadau arolygu Estyn ar gyfer argymhellion yn ymwneud â GDdAC ac YMCD ac mae'r ALL yn gwneud gwaith dilynol ar unrhyw fethiant i fodloni gofynion statudol trwy ofyn am eu cynllun gweithredu. Roedd un argymhelliad, i un ysgol gynradd, yn adroddiad arolygu Estyn, o ran GDdAC. Yr argymhelliad oedd: 'A3 Darparu cyfleoedd priodol i bob disgybl gymryd rhan mewn gweithredoedd o addoli ar y cyd'. Mae'r CYSAG/CYS wedi parhau i hysbysu ysgolion am wybodaeth ac adnoddau priodol yn ymwneud â GDdAC. Pan fydd problemau neu argymhellion yn cael eu hamlygu gan Estyn yn ymwneud â GDdAC, mae'r awdurdod lleol yn cymryd camau dilynol ar y rhain.

Mae GDdAC yn cael ei arolygu ar wahân i bynciau academiaidd AG, AC a CGM ond hefyd yn rhan o Faes Arolygu (MA) 4 o dan YMCD a chyfeirir ato'n eglur. 'Ym mhob ysgol nad yw'n darparu addysg enwadol, dylai arolygwyr ystyried a oes gweithredoedd priodol o addoli ar y cyd.'

Argymhellion y CYSAG/CYS i Awdurdod Addysg Pen-y-bont ar Ogwr

- Sicrhau bod gan bob ysgol fynediad at ddogfennau canllaw addoli ar y cyd:
 - Canllawiau [CCYSAGauC](#) ar dynnu disgyblion yn ôl o addoli ar y cyd, 2021
 - Estyn, Arweiniad atodol: addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol, 2017
 - Estyn, Arweiniad atodol: addoli ar y cyd mewn ysgolion anenwadol, 2013
- Ystyried a allai defnydd o ddogfennau hunanwerthuso'r ysgol ddarparu gwybodaeth am ddarpariaeth a safonau GDdAC.
- Sicrhau bod ysgolion yn cydymffurfio â'r gofynion o ran GDdAC.

3.2 Ceisiadau am benderfyniadau

Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau gan ysgolion i benderfyniadau gael eu gwneud ar ddiddymu'r gofynion i GDdAC fod yn gyfan gwbl neu'n bennaf o gymeriad Cristnogol cyffredinol.

3.3 Ymweliadau ag ysgolion

Ymwelodd y CYSAG/CYS ag Ysgol Gyfun Bryntirion yn ystod eu cyfarfod yr haf yn 2023. Fe wnaeth yr ysgol rannu eu datblygiadau a'u cynnydd yn huawdl o ran dylunio'r cwricwlwm ar gyfer CGM, ar ôl iddynt gymryd rhan yn y prosiect a ariannwyd gan GACCCD ar gyfer dyluniad cwricwlwm CGM. Teimlwyd ei fod o fudd cynnal y cyfarfod mewn ysgol ac i glywed am y newidiadau i CGM yn y rhanbarth yn bersonol. Gobeithir y bydd aelodau'r CYSAG/CYS yn

parhau i ymweld ag ysgolion, a bydd system hybrid yn cael ei chyflwyno gyda mewnbwn gan ymarferwyr, arweinwyr a dysgwyr. Ni fu unrhyw ymweliadau ag ysgolion gan y CYSAG/CYS yn 2022-2023 gan fod y pwyslais ar GDdAC. Gobeithir y bydd ymweliadau yn cael eu hailgyflwyno i arsylwi GDdAC.

Argymhelliad y CYSAG/CYS i Awdurdod Addysg Pen-y-bont ar Ogwr

- I'r CYSAG/CYS ymweld â mwy o ysgolion yn 2023-2024.
- I'r awdurdod lleol gyfeirio unrhyw ymholiadau GDdAC at y CYSAG/CYS am gefnogaeth.

4.1 CCYSAGauC

Mae'r CYSAG/CYS yn parhau i gefnogi gwaith CCYSAGauC ac yn cydnabod gwerth y corff o ran hyrwyddo AG, AC, CGM a GDdAC ar sail genedlaethol. Gwahoddir y CYSAG/CYS i anfon hyd at bedwar aelod o bob cyfarfod CCYSAGauC tymhorol ac mae Cynghorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/AC/CGM a'r CYSAG/CYS yn derbyn adborth rheolaidd ganddyn nhw a chynrychiolwyr eraill sy'n mynychu cyfarfodydd CCYSAGauC. Cynhelir trafodaethau llawn yn y CYSAG/CYS ar y materion a godwyd gan CCYSAGauC. Mae un o'r cynrychiolwyr ffydd o'r pwyllgor CYSAG/CYS yn aelod gweithredol o Bwyllgor Gweithredol CCYSAGauC. Cynhaliwyd holl gyfarfodydd CCYSAGauC yn 2022-2023 a'r Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol ar-lein gan ddefnyddio rhith-blattform ZOOM.

4.2 Y Panel Ymgynghorol Cenedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol (PYCAG)

Cynrychiolwyd y CYSAG/CYS yn llawn ar PCYAG gan Gynghorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/AC/CGM a'r CYSAG/CYS. Mae hyn wedi cynorthwyo'r CYSAG/CYS i gadw i fyny â datblygiadau ledled Cymru ac mae wedi caniatáu iddo chwarae rhan hanfodol o ran hysbysu penderfyniadau a pholisïau sy'n effeithio ar AG. Mae'r PCYAG wedi gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill wrth ddatblygu'r cwricwlwm newydd, ac ar ddatblygu canllawiau statudol ar gyfer CGM yn y Cwricwlwm i Gymru. Derbyniodd y CYSAG/CYS adroddiadau a gwybodaeth gan Estyn, a Llywodraeth Cymru yn ymwneud ag CGM hefyd eleni.

4.3 Hyfforddi Aelodau'r CYSAG/CYS

Yn rhan o hyfforddiant i aelodau, mae'r CYSAG/CYS wedi:

- rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau am ddatblygiadau ym maes AG/AC/CGM a GDdAC trwy gyflwyniadau, trafodaethau a chyngor rheolaidd gan Gynghorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/AC/CGM a'r CYSAG/CYS i aelodau CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr
- trafod bwriad i gynnal cyfarfodydd yn y dyfodol mewn mannau addoli ym Mhen-y-bont ar Ogwr i aelodau ymgyswrtu â'r cymunedau ffydd
- ystyried ailgyflwyno'r drefn o gynnal cyfarfodydd mewn ysgolion lleol fel y gallai aelodau weld cyd-destunau addysgol yn bersonol ar gyfer AG/AC/CGM yn ysgolion Pen-y-bont ar Ogwr a chael cyfleoedd i gael eu hannerch gan ymarferwyr, arweinwyr a dysgwyr AG/AC/CGM
- gwahodd ei aelodau i fynychu tri chyfarfod blynyddol Cymdeithas CYSAGau Cymru (CCYSAGauC) yn ogystal â sicrhau bod y CYSAG/CYS yn cael ei gynrychioli yn CCYSAGauC gan Gynghorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/AC/CGM a'r CYSAG/CYS, a roddodd adborth manwl o'r cyfarfodydd hyn i aelodau'r CYSAG/CYS
- rhannu sesiynau hyfforddi gweminar ar-lein am ddim, gyda Chymdeithas Genedlaethol y Cynghorau Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (NASACRE) <https://nasacre.org.uk/training-and-support/>
- darparu llawlyfr CCYSAGauC i aelodau newydd o'r CYSAG/CYS <https://wasacre.org.uk/cym/publications/>
- GACCCD wedi cynnig dysgu proffesiynol 'Newydd i Aelodau CYSAG/CYS' ar 24 Mai 2023, trwy nodiadau papur briffio a gweminar ryngweithiol ar-lein.

4.4 Cynrychiolaeth Ieuenctid ar y CYSAG/CYS

Mae'r CYSAG/CYS wedi bod yn archwilio posibiliadau o ran cynrychiolaeth ieuenctid neu fforwm ieuenctid ar gyfer AG/AC/CGM i glywed a chefnogi llais a chyfraniad y dysgwr. Mae'r CYSAG/CYS wedi cynnal trafodaeth gychwynnol ar y cyfle posibl hwn a bydd yn ystyried gweithio ar y cyd ag ysgolion uwchradd yn yr ALL i ystyried y ffordd orau o sicrhau bod lleisiau pobl ifanc yn cael eu clywed o ran materion sy'n effeithio ar eu haddysg mewn AG, AC, CGM, YMCD ac o ran materion yn ymwneud â GDdAC. Bydd cynlluniau ar gyfer 'Fforwm Ieuenctid ar gyfer AG/AC/CGM' yn cael eu harchwilio ymhellach yn y flwyddyn academaidd nesaf gyda'r awdurdod lleol, GACCCD ac ysgolion.

Argymhellion y CYSAG/CYS i Awdurdod Addysg Pen-y-bont ar Ogwr

- Ystyried sut i gynorthwyo'r broses o sefydlu, rhedeg, llywodraethu a gwerthuso fforwm ieuenctid ar gyfer AG, AC, CGM a GDdAC i alluogi a gwrandao yn weithredol ar lais y dysgwr. Gall hyn hysbysu'r CYSAG/CYS a'r awdurdod lleol a llywio gwaith, cymorth, ymyriadau a ddatblygiadau yn y dyfodol.

ATODIAD 1: AELODAETH CYSAG/CYS PEN-Y-BONT AR OGWR 2022-23

Pwyllgor A - Enwadau crefyddol ac argyhoeddiadau athronyddol anghrefyddol

Y Parchedig Ganon Edward Evans (Cadeirydd)	Yr Eglwys yng Nghymru
Y Parchedig Dr Phillip Manghan	Yr Eglwys Gatholig
Kenny Dykes	Eglwys Efengylaidd Cysylltiol yng Nghymru
Craig Hopkins	Gweinidog Arweiniol y Tabernacl, Braclaw
Andy Chyba	Dyneiddiaeth
Swydd wag	Iddewiaeth
Suliman Hawas	Islam
Swydd wag	Bwdhaeth
Swydd wag	Hindŵaeth
Swydd wag	Sikhiaeth

Swyddogion ALL

Lindsay Harvey	Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Chymorth i Deuluoedd a Chyfarwyddwr Arweiniol CSC ar gyfer y CYSAG
Susan Roberts	Rheolwr Grŵp Cymorth Ysgolion – Swyddog ALL
Neil Arbery	Cymorth Ysgolion – Swyddog Arweiniol Datblygu Strategol ar gyfer Ysgolion Cynradd
Sarah Humphreys	Cymorth Ysgolion – Swyddog Arweiniol Datblygu Strategol ar gyfer Ysgolion Uwchradd
Helen Shepherd	Clerc i'r CYSAG
Donna Graves	Cynghorydd Cyswllt GACCCD ar gyfer AG/AC/CGM a'r CYSAG/CYS

Pwyllgor B - Cymdeithasau athrawon

Ceris Matthews	Cymdeithas Genedlaethol yr Ysgolfeistri ac Undeb yr Athrawesau
Alice Parry	Yr Undeb Addysg Cenedlaethol
Lowri Florence	Undeb Cenedlaethol yr Athrawon
Cathryn Davies	Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon
Mike Street	Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon Pennaeth Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Pen-y-fai
Frances Clegg	Undeb ASCL - Pennaeth Dros Dro Ysgol Uwchradd Gatholig Archesgob McGrath
Swydd wag	Cymdeithas Athrawon a Darlithwyr
Swydd wag	Cymdeithas Athrawon AG

Pwyllgor C – Awdurdod Lleol

Y Cynghorydd Martyn Hughes	Awdurdod Lleol
Y Cynghorydd Elaine Winstanley	Awdurdod Lleol
Y Cynghorydd Jeff Tidelsley	Awdurdod Lleol
Y Cynghorydd Jon-Paul Blundell	Awdurdod Lleol

ATODIAD 2: Cofnod Cyfarfodydd Pen-y-bont ar Ogwr a Phrif Eitemau Agenda

Cynhaliwyd cyfarfodydd yr hydref a'r gwanwyn ar-lein, trwy Microsoft Teams a chynhaliwyd cyfarfod tymor yr haf yn bersonol yn Ysgol Gyfun Bryntirion.

Dydd Mawrth 22 Tachwedd 2022 (Canslwyd)

Agenda arfaethedig ar gyfer y cyfarfod hwnnw:

1. Croeso ac ymddiheuriadau
2. CYSAG/CYS
 - Ethol/ailethol Cadeirydd ac Is-gadeirydd
 - Aelodaeth
 - Cylch Gorchwyl/Cyfansoddiad
3. Cofnodion
4. Materion sy'n codi
5. Adroddiad Blynnyddol 2021-2022 y CYSAG
6. Cwricwlwm
 - 6.1 Hyfforddiant GACCCD i lywodraethwyr
 - 6.2 Hyfforddiant GACCCD i aelodau'r CYSAG/CYS
 - 6.3 Cynigion GACCCD
 - 6.4 Maes Llafur Cytunedig Pen-y-bont ar Ogwr ar gyfer CGM
7. CCYSAGauC
 - 7.1 Cofnodion drafft 29 Mehefin 2022
 - 7.2 Cyfarfod tymor yr hydref dydd Mercher 16 Tachwedd 2022, 1:00pm
8. Cymwysterau
 - 8.1 Ymgynghoriad Cymwysterau Cymru 4 Hydref – 14 Rhagfyr 2022
 - 8.2 'Archwilio Bydolygon' Agored Cymru ar gyfer AG statudol
9. Adroddiadau Estyn 2021-2022
10. Swyddogaeth y CYSAG/CYS
 - 10.1 Monitro AG/AC/CGM/Addoli ar y Cyd/Datblygiad Ysbrydol, Moesol, Cymdeithasol a Diwylliannol (YMCD)
 - 10.2 Cymorth i Ysgolion
 - o [Wythnos Rhyng-ffydd](#) 13-20 Tachwedd 2022
 - o [Diwrnod Cofio'r Holocaust](#) – 27 Ionawr 2023, thema 'Pobl Gyffredin'
 - o Deunyddiau Ategol ar gyfer CGM – gweithgor
 - o Ymholiadau am gyngor ac adnoddau ar gyfer yr hawl i dynnu'n ôl, CGM 'gwrthrychol, beirniadol a phlwrailaethol', cynllunio, cynnydd ac asesu'r cwricwlwm, addoli ar y cyd, cysylltiadau lleol â chymunedau ffydd a mwy
 - o Canllawiau i ysgolion i sicrhau bod siaradwyr gwadd/gwesteion CGM yn cyd-fynd â dull y CiG o ymdrin â CGM
 - 10.3 Ymweliadau ag ysgolion ar gyfer cyfarfodydd CYSAG/CYS
11. Amserlen ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol
12. Eitemau ar gyfer yr agenda nesaf
13. Unrhyw Faterion Eraill

Dydd Mawrth 14 Mawrth 2023

1. Croeso ac ymddiheuriadau
2. Ethol/ailethol Cadeirydd ac Is-gadeirydd

3. Cofnodion
4. Materion sy'n codi
5. Adroddiad blynyddol 2021-2022
6. Cwricwlwm
 - 6.1 Hyfforddiant i Lywodraethwyr
 - 6.2 Hyfforddiant i aelodau'r CYSAG
 - 6.3 Cymorth a chynnig dysgu proffesiynol GACCCD
 - 6.4 Maes Llafur Cytunedig Pen-y-bont ar Ogwr ar gyfer CGM
7. CCYSAGauC
 - 7.1 Cofnodion drafft 29 Mehefin 2022
 - 7.2 Cofnodion drafft 16 Tachwedd 2022
 - 7.3 Enwebu Gweithrediaeth CCYSAGauC
 - 7.4 Llythyr gan CCYSAGauC 31 Ionawr 2023
8. Cymwysterau
 - 8.1 Ymgynghoriad Cymwysterau Cymru ar gyfer y cymhwyster AC TGAU newydd
 - 8.2 'Archwilio Bydolygon' Agored Cymru ar gyfer AG statudol
9. Adroddiadau Estyn
10. Swyddogaeth y CYSAG
 - 10.1 Monitro AG/AC/CGM/Addoli ar y Cyd a Datblygiad 'Ysbrydol, Moesol, Cymdeithasol a Diwylliannol' (YMCD)
 - 10.2 Cymorth i Ysgolion
 - Deunyddiau Ategol ar gyfer CGM – gweithgor
 - Ymholiadau am gyngor ac adnoddau
 - Canllawiau i ysgolion i sicrhau bod siaradwyr gwadd/gwesteion CGM yn cyd-fynd â dull y CiG o ymdrin â CGM
 - 10.3 Ymweliadau ag ysgolion ar gyfer cyfarfodydd CYSAG/CYS
11. Amserlen ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol
12. Eitemau ar gyfer yr agenda nesaf
13. Unrhyw Faterion Eraill

Dydd Mawrth 11 Gorffennaf 2023

1. Croeso ac ymddiheuriadau (CYSAG/CYS)
2. Cwricwlwm (CYSAG/CYS) – Ysgol Gyfun Bryntirion
3. 3.1 Aelodaeth (CYSAG/CYS)
- 3.2 Cylch Gorchwyl/Cyfansoddiad (CYSAG/CYS)
4. Cofnodion (CYSAG/CYS)
5. Materion sy'n codi (CYSAG/CYS)
6. **Dysgu Proffesiynol (CYSAG/CYS)**
 - 6.1 Hyfforddiant i aelodau newydd y CYSAG/CYS – 24 Mai 2023
 - 6.2 Hyfforddiant i Lywodraethwyr – dydd Mercher 28 Mehefin 2023 (ailadrodd hyfforddiant blaenorol)
 - 6.3 PL GACCCD – Addysgu Materion Sensitif/Heriol yn y Dyniaethau – Islamoffobia a gwrth-Semitiaeth – 30 Mawrth a 3 Mai
 - 6.4 P4C a CGM – Medi 2023
7. CCYSAGauC (CYSAG/CYS)
 - 6.1 Cofnodion drafft 31/03/2023
 - 6.2 Cyflwyniad gan ALI Sir Benfro
8. Cymwysterau (CYSAG/CYS)
 - 8.1 Penderfyniad Cymwysterau Cymru ar gyfer y cymhwyster Astudiaethau Crefyddol TGAU newydd
 - 8.2 Ymgynghoriad Cymwysterau Cymru ar gyfer Cymwysterau Ehangach
 - 8.3 'Archwilio Bydolygon' Agored Cymru ar gyfer AG statudol
9. Adroddiadau Arolygu Estyn (CYSAG/CYS)
 - 9.1 Crynodeb o Adroddiadau Estyn

- 9.2 Llythyrau Drafft yn dilyn Arolygiadau Estyn
10. Fforwm CGM Ieuenctid (CYSAG/CYS)
11. Amserlen ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol (CYSAG/CYS)
12. Eitemau ar gyfer yr agenda nesaf (CYSAG/CYS)
13. Unrhyw Faterion Eraill (CYSAG/CYS)

ATODIAD 3: DOSBARTHU'R ADRODDIAD BLYNYDDOL

BYDD COPÏAU'N CAEL EU HANFON YN ELECTRONIG AT Y CYRFF PERTHNASOL. BYDD YR ADRODDIAD HWN AR GAEL AR WEFANNAU'R AWDURDOD LLEOL A CCYSAGAUC I BARTÏON Â BUDDIANT I'W LAWRLWYTHO.

Rhestr o Sefydliadau y mae'r adroddiad hwn yn cael ei anfon atynt

- Aelodau o CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr
- Cyfarwyddiaeth Addysg a Chymorth i Deuluoedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
- Holl ysgolion Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
- Cymdeithas CYSAGau/CYSau Cymru (CCYSAGauC)
- Yr Adran Addysg a Sgiliau
- Llywodraeth Cymru
- Y Llyfrgell Genedlaethol
- Canolfan Genedlaethol Addysg Grefyddol Cymru
- Consortiwm Canolbarth y De
- Estyn
- Mudiad Addysg Grefyddol (Cymru)
- Cyngor Addysg Grefyddol Cymru a Lloegr
- Swyddog Esgobaethol yr Eglwys yng Nghymru
- Y Swyddog Esgobaethol ar gyfer yr Eglwys Gatholig Rufeinig
- Cytûn

ATODIAD 4:

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol

Cyfansoddiad

Cylch gorchwyl

1. Cyngori'r ALL ar faterion sy'n gysylltiedig ag addoli ar y cyd mewn ysgolion sirol.
2. Cyngori'r ALL ar faterion sy'n gysylltiedig ag addysg grefyddol a roddir yn unol â'r maes llafur cytunedig.
3. Penderfynu pryd, o fewn y cyfnod amser statudol o bum mlynedd, y dylai'r ALL adolygu ei faes llafur cytunedig.
4. Ystyried gyda'r ALL a Chynhadledd y Maes Llafur Cytunedig unrhyw newidiadau y mae angen eu gwneud i'r maes llafur cytunedig.
5. Ystyried gyda'r ALL y cymorth a gynigir i addysg grefyddol yn ei ysgolion, gan roi sylw penodol i ddulliau addysgu, y dewis o ddeunyddiau addysgu a'r ddarpariaeth o hyfforddiant i athrawon.
6. Cynnig cyngor ar unrhyw faterion eraill sy'n ymwneud â'i swyddogaeth fel y mae'n ei ystyried sy'n briodol.
7. Cyhoeddi adroddiad blynyddol ar ei waith, a ddylai:
 - a. nodi unrhyw faterion y mae cyngori'r ALL arnynt;
 - b. disgrifio natur y cyngor yn fras;
 - c. nodi ei resymau dros gynnig cyngor ar unrhyw faterion na chafodd eu cyfeirio ato yn y lle cyntaf gan yr ALL;
 - d. cofnodi aelodaeth y CYSAG a dyddiadau cyfarfodydd a gynhaliwyd.
9. Cymryd rhan yng ngweithdrefnau cwynion statudol yr ALL yn yr achosion hynny lle mae'r cwynion yn ymwneud ag addysg grefyddol a/neu addoli ar y cyd.
10. Derbyn a gwneud penderfyniadau mewn perthynas â cheisiadau gan benaethiaid ysgolion sir i godi neu addasu'r gofynion bod yn rhaid i addoli ar y cyd mewn ysgolion o'r fath fod yn gyfan gwbl neu'n bennaf o gymeriad Cristnogol yn gyffredinol.

Cyfansoddiad

11. Bydd y Cyngor yn cynnwys tri grŵp sy'n cynrychioli:
 - a. Unrhyw enwadau Cristnogol a chrefyddol eraill a fydd, ym marn yr ALL, yn adlewyrchu'n briodol y traddodiadau crefyddol yn yr ardal.
 - b. Unrhyw gymdeithasau sy'n cynrychioli athrawon a ddylai, ym marn yr ALL, gael eu cynrychioli o ystyried amgylchiadau'r ardal.

- c. Yr ALL.
12. Gall y Cyngor hefyd gyd-ethol aelodau.
 13. Bydd aelodaeth o'r Cyngor am gyfnod o bedair blynedd. Gellir ailbenodi unrhyw aelodau sy'n gadael.
 14. Mae aelodaeth o'r Cyngor ar sail yr amod bod yr ALL wedi cymryd pob cam rhesymol i sicrhau ei hun bod yr unigolion a benodir yn gynrychioliadol, yn ôl fel y digwydd, o'r enwadau neu'r cymdeithasau dan sylw.
 15. Mae'n rhaid i aelodau sy'n cynrychioli cymdeithasau athrawon gynnwys athrawon addysg grefyddol.
 16. Gall unigolion gael eu tynnu oddi ar y Cyngor os nad ydynt yn cynrychioli'r enwad, y gymdeithas neu'r Awdurdod y cawsant eu penodi i'w cynrychioli mwyach.
 17. Gall unrhyw aelod o'r Cyngor ymddiswyddo ar unrhyw adeg.

Trafodion

18. Ni fydd y Cyngor yn cyfarfod llai nag unwaith ym mhob tymor ysgol.
19. Bydd y Cyngor yn ethol cadeirydd ac is-gadeirydd o blith ei aelodaeth yn y cyfarfod cyntaf ym mhob blwyddyn academiaidd. Ni fydd y cadeirydd na'r is-gadeirydd mewn unrhyw flwyddyn yn dod o'r un grŵp cynrychioliadol. Gellir ailbenodi cadeirydd sy'n gadael.
20. O ran unrhyw gwestiwn sydd i'w benderfynu gan y Cyngor, dim ond y grwpiau cynrychiadol ar y Cyngor fydd â hawl i bleidleisio, a bydd gan bob grŵp un bleidlais. Cyn i bleidlais ffurfiol gael ei chynnal, rhoddir cyfle i bob grŵp cynrychioladol benderfynu sut y bydd ei bleidlais yn cael ei bwrw.
21. Nid oes gan aelodau cyfetholedig hawl i bleidleisio.
22. Bydd yr agenda ar gyfer pob cyfarfod yn cael ei gosod gan y cadeirydd a'r is-gadeirydd mewn ymgynghoriad â chlerc y CYSAG, y Cyfarwyddwr Addysg a Swyddog Proffesiynol. Bydd gan unrhyw aelod sydd â phleidlais ar y CYSAG hawl i gynnig eitemau ar gyfer agenda.
23. Yn achos unrhyw aelod nad yw'n gallu mynychu cyfarfod o'r Cyngor, gall y corff y mae'r person hwnnw'n ei gynrychioli enwebu dirprwy, ar yr amod bod y dirprwy yn bodloni'r meini prawf cymhwysedd a bod Cyfarwyddiaeth Addysg yr ALL yn cael ei hysbysu cyn y cyfarfod.
24. Ystyrir bod cworwm mewn cyfarfod o'r Cyngor os bydd o leiaf un aelod o bob un o'r tri grŵp cynrychiadol yn bresennol.
25. Ni effeithir ar ddilysrwydd trafodion y Cyngor:
 - a. gan y ffaith fod swydd wag yn swyddfa unrhyw aelod o'r Cyngor neu

- b. ar y sail nad yw aelod o'r Cyngor a benodir i gynrychioli unrhyw enwad neu gymdeithas, ar adeg y trafodion, yn cynrychioli'r enwad neu'r gymdeithas dan sylw.
25. Gall y grwpiau cynrychioliadol ar y Cyngor, ac eithrio'r un sy'n cynrychioli'r Awdurdod, alw, ar unrhyw adeg, am adolygiad o faes llafur cytunedig presennol yr awdurdod lleol. Ar yr adeg honno, bydd Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig yn cael ei threfnu a'i chynnull.
26. Bydd y Cyngor yn ystyried ei adroddiad blynyddol yn y cyfarfod cyntaf a gynhelir ym mhob blwyddyn academaidd. Ar ôl i'r Cyngor gadarnhau'r adroddiad, bydd yn mynd rhagddo i'w gyhoeddi.
27. Bydd clerc y CYSAG yn trefnu i gopïau o'r adroddiad blynyddol gael eu hanfon i bob ysgol sir o fewn yr Awdurdod, yr Adran Addysg a Sgiliau, y Llyfrgell Genedlaethol ac at unigolion a sefydliadau eraill y mae'r All yn ei ystyried sy'n briodol.

Bydd unrhyw ddiwygiadau y mae angen eu gwneud i'r Cylch Gorchwyl hwn i gyd-fynd â deddfwriaeth Cwricwlwm i Gymru yn cael eu gwneud yn y flwyddyn nesaf.

ATODIAD 5:

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG) Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CYS)

(Cyfansoddiad DRAFFT wedi'i ddiweddararu o haf 2023 ymlaen – bydd yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ei gadarnhau yn 2023-2024)

Sefydlir y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG) ym Mhen-y-bont ar Ogwr yn unol ag adrannau 390-397 Deddf Addysg 1996 a chanllawiau sydd wedi'u cynnwys yng Nghylchlythyr Cymru 10/94 fel y'i diweddarwyd. Hefyd, sefydlir y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog (CYS) ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg (CGM) ym Mhen-y-bont ar Ogwr yn unol â Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 (gweler Atodlen 1).

Cyfansoddiad

Cylch gorchwyl

1. Cyngori'r ALL ar faterion sy'n gysylltiedig ag addoli ar y cyd mewn ysgolion sirol.
2. Cyngori'r ALL ar faterion sy'n gysylltiedig ag addysg grefyddol, neu grefydd, gwerthoedd a moeseg a roddir yn unol â'r maes llafur cytunedig.
3. Penderfynu pryd, o fewn y cyfnod amser statudol o bum mlynedd, y dylai'r ALL adolygu ei faes llafur cytunedig.
4. Ystyried gyda'r ALL a Chynhadledd y Maes Llafur Cytunedig unrhyw newidiadau y mae angen eu gwneud i'r maes llafur cytunedig.
5. Ystyried gyda'r ALL y cymorth a gynigir i addysg grefyddol a chrefydd, gwerthoedd a moeseg yn ei ysgolion, gan roi sylw penodol i ddulliau addysgu, y dewis o ddeunyddiau addysgu a'r ddarpariaeth o hyfforddiant i athrawon.
6. Cynnig cyngor ar unrhyw faterion eraill sy'n ymwneud â'i swyddogaeth fel y mae'n ei ystyried sy'n briodol.
7. Cyhoeddi adroddiad blynyddol ar ei waith, a ddylai:
 - a. nodi unrhyw faterion y mae cyngori'r ALL arnynt;
 - b. disgrifio natur y cyngor yn fras;
 - c. nodi ei resymau dros gynnig cyngor ar unrhyw faterion na chafodd eu cyfeirio ato yn y lle cyntaf gan yr ALL;
 - d. cofnodi aelodaeth y CYS/CYSAG a dyddiadau cyfarfodydd a gynhaliwyd.
8. Cymryd rhan yng ngweithdrefnau cwynion statudol yr ALL yn yr achosion hynny lle mae'r cwynion yn ymwneud ag addysg grefyddol neu grefydd, gwerthoedd a moeseg a/neu addoli ar y cyd.

9. Derbyn a gwneud penderfyniadau mewn perthynas â cheisiadau gan benaethiaid ysgolion sir i godi neu addasu'r gofynion bod yn rhaid i addoli ar y cyd mewn ysgolion o'r fath fod yn gyfan gwbl neu'n bennaf o gymeriad Cristnogol yn gyffredinol.

Cyfansoddiad

10. Bydd y Cyngor yn cynnwys tri grŵp sy'n cynrychioli:
- a. Unrhyw enwadau Cristnogol a chrefyddol eraill a fydd, ym marn yr Awdurdod Lleol, yn adlewyrchu'n briodol y traddodiadau crefyddol yn yr ardal a hefyd unrhyw unigolion sy'n cynrychioli deiliaid credoau anghrefyddol yn yr un ffordd ag y maent yn caniatáu penodiad unigolion sy'n cynrychioli deiliaid credoau crefyddol; (adran 390(4)(a), a pharagraff 4(2)(1) Atodlen 31 Deddf 1996 ac yn unol â Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021).
 - b. Unrhyw gymdeithasau sy'n cynrychioli athrawon a ddylai, ym marn yr ALL, gael eu cynrychioli o ystyried amgylchiadau'r ardal.
 - c. Yr ALL.
11. Gall y Cyngor hefyd gyd-ethol aelodau.
12. Bydd aelodaeth o'r Cyngor am gyfnod o bedair blynedd. Gellir ailbenodi unrhyw aelodau sy'n gadael.
13. Mae aelodaeth o'r Cyngor ar sail yr amod bod yr ALL wedi cymryd pob cam rhesymol i sicrhau ei hun bod yr unigolion a benodir yn gynrychioliadol, yn ôl fel y digwydd, o'r enwadau, y sefydliadau neu'r cymdeithasau dan sylw.
14. Mae'n rhaid i aelodau sy'n cynrychioli cymdeithasau athrawon gynnwys athrawon addysg grefyddol a/neu grefydd, gwerthoedd a moeseg.
15. Gall unigolion gael eu tynnu oddi ar y Cyngor os nad ydynt yn cynrychioli'r enwad, y sefydliadau, y gymdeithas neu'r Awdurdod y cawsant eu penodi i'w cynrychioli mwyach.
16. Gall unrhyw aelod o'r Cyngor ymddiswyddo ar unrhyw adeg.
17. Ni fydd unrhyw aelod sy'n methu â mynychu tri chyfarfod yn olynol heb ymddiheuriad yn aelod mwyach. Ni fydd unigolyn sy'n cael ei anghymwyso fel hyn yn cael ei atal rhag cael ei ailbenodi gan y corff enwebu priodol.

Trafodion

17. Bydd yr ALL yn penodi clerc i'r CYSAG/CYS.
18. Dylai'r Cyngor gyfarfod **ddim** llai nag unwaith ym mhob tymor ysgol.

19. Bydd y Cyngor yn ethol cadeirydd ac is-gadeirydd o blith ei aelodaeth yn y cyfarfod cyntaf ym mhob blwyddyn academiaidd. Ni fydd y cadeirydd na'r is-gadeirydd mewn unrhyw flwyddyn yn dod o'r un grŵp cynrychioliadol. Gellir ailbenodi cadeirydd sy'n gadael.
20. Os bydd y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd yn absennol o gyfarfod, bydd unigolyn i fod yn Gadeirydd ar gyfer y cyfarfod yn cael ei benodi ar sail cydsyniad cyfunol yr aelodau sy'n bresennol yn y cyfarfod. Os bydd y Cadeirydd neu'r Is-gadeirydd yn cyrraedd yn ystod gweddill y cyfarfod, bydd y dirprwy a benodwyd yn trosglwyddo iddo cyn gynted ag y bydd yr eitem sy'n cael ei thrafod pan fydd yn cyrraedd wedi'i chwblhau.
21. O ran unrhyw gwestiwn sydd i'w benderfynu gan y Cyngor, dim ond y grwpiau cynrychiadol ar y Cyngor fydd â hawl i bleidleisio, a bydd gan bob grŵp un bleidlais. Cyn i bleidlais ffurfiol gael ei chynnal, rhoddir cyfle i bob grŵp cynrychiadol benderfynu sut y bydd ei bleidlais yn cael ei bwrw.
22. Nid oes gan aelodau cyfetholedig hawl i bleidleisio.
23. Bydd yr agenda ar gyfer pob cyfarfod yn cael ei gosod gan y cadeirydd a'r is-gadeirydd mewn ymgynghoriad â'r cynghorydd i'r CYS/CYSAG, y clerc i'r CYS/CYSAG, a Swyddog Proffesiynol yr ALL. Bydd gan unrhyw aelod sydd â phleidlais ar y CYS/CYSAG hawl i gynnig eitemau ar gyfer agenda.
24. Gall y CYSAG/CYS, os yw'n dymuno, drefnu presenoldeb mewn cyfarfod siaradwr arbenigol nad yw'n aelod o'r CYSAG/CYS.
25. Gall bob un neu unrhyw un o'r grwpiau cynrychiadol wneud presenoldeb siaradwr arbenigol nad yw'n aelod o'r CYSAG/CYS yn ofynnol, ond dim ond yn ystod y cyfnod y mae unrhyw fater perthnasol yn cael ei ystyried a chyn belled ag y rhoddir rhybudd o ddeg diwrnod gwaith o leiaf o ofyniad o'r fath i'r Clerc ei gynnwys yn yr agenda ar gyfer y cyfarfod.
26. Yn achos unrhyw aelod nad yw'n gallu mynychu cyfarfod o'r Cyngor, gall y corff y mae'r person hwnnw'n ei gynrychioli enwebu dirprwy, ar yr amod bod y dirprwy yn bodloni'r meini prawf cymhwysedd a bod Cyfarwyddiaeth Addysg yr ALL yn cael ei hysbysu cyn y cyfarfod.
27. Ystyrir bod cworwm mewn cyfarfod o'r Cyngor os bydd o leiaf un aelod o bob un o'r tri grŵp cynrychiadol yn bresennol.
28. Ni effeithir ar ddilysrwydd trafodion y Cyngor:
 - a. gan y ffaith fod swydd wag yn swyddfa unrhyw aelod o'r Cyngor neu
 - b. ar y sail nad yw aelod o'r Cyngor a benodir i gynrychioli unrhyw enwad neu gymdeithas, ar adeg y trafodion, yn cynrychioli'r enwad, y sefydliad neu'r gymdeithas dan sylw.
29. Gall y grwpiau cynrychioliadol ar y Cyngor, ac eithrio'r un sy'n cynrychioli'r Awdurdod, alw, ar unrhyw adeg, am adolygiad o faes llafur cytunedig presennol yr awdurdod lleol. Ar yr adeg honno, bydd Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig yn cael ei threfnu a'i chynnull.

30. Bydd y Cyngor yn ystyried ei adroddiad blynyddol yn y cyfarfod cyntaf a gynhelir ym mhob blwyddyn academaidd. Ar ôl i'r Cyngor gadarnhau'r adroddiad, bydd yn mynd rhagddo i'w gyhoeddi.
31. Bydd clercc y CYS/CYSAG yn trefnu i gopiâu o'r adroddiad blynyddol gael eu hanfon i bob ysgol sir o fewn yr Awdurdod, yr Adran Addysg a Sgiliau, y Llyfrgell Genedlaethol ac at unigolion a sefydliadau eraill y mae'r ALL yn ei ystyried sy'n briodol.

ATODLEN 1

Y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog (CYS) ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg

Bydd cyfansoddiad, swyddogaethau a threfniadau gweithio CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn dilyn rhai CYSAG Pen-y-bont ar Ogwr, fel y nodir uchod. Bydd y ddau bwyllgor yn cyd-fodoli tan 2025 ac i sicrhau effeithlonrwydd ac uniondeb y ddau bwyllgor, bydd cyfarfodydd yn cael eu cynnal ar yr un pryd, â'r holl fusnes yn cael ei drin fel sy'n briodol i bob pwyllgor. Bydd y trefniadau hyn yn parhau tan fod y Cwricwlwm for Wales wedi cael ei weithredu i bob grŵp blwyddyn perthnasol, ac yna bydd CYSAG Pen-y-bont ar Ogwr yn cael ei ddiddymu a bydd CYS Pen-y-bont ar Ogwr yn parhau.

ATODIAD 6:

Mae GACCCD wedi cynnig amrywiaeth o gyfleoedd dysgu proffesiynol i bob ymarferydd yn y rhanbarth, gan ganolbwyntio ar rannu arferion a grymuso athrawon. Dyma rai enghreifftiau o'r dysgu proffesiynol, yr adnoddau a'r deunyddiau a rennir gan GACCCD a CYSAG/CYS i gynorthwyo ysgolion:

- [Hwb:](#)
 - [Cwricwlwm i Gymru](#)
 - [Deddfwriaeth crefydd, gwerthoedd a moeseg](#)
 - [Maes Dysgu a Phrofiad y Dyniaethau](#)
 - [Canllawiau ar grefydd, gwerthoedd a moeseg](#)
- [Wythnos Rhyng-ffydd](#) 13-20 Tachwedd 2022
- [Diwrnod Cofio'r Holocost](#) – 27 Ionawr 2023, thema 'Pobl Gyffredin'
- CYSAG/CYS Pen-y-bont ar Ogwr Supporting Materials for CGM
- Adnoddau a chyngor [CCYSAGauC](#) ar gyfer AG, AC, CGM a GDdAC
- Ymgynghoriadau a chyhoeddiadau Llywodraeth Cymru ar gyfer y Dyniaethau a CGM:
 - [Crefydd, gwerthoedd a moeseg \(CGM\): beth sy'n newydd?](#)
 - Modiwl 1: blynyddoedd cynnar
 - Modiwl 2: ysgolion cynradd
 - Modiwl 3: ysgolion uwchradd
 - Modiwl 4: anghenion dysgu ychwanegol (ADY)
 - Modiwl 5: penaethiaid
- Cyfarfodydd rhwydwaith AC uwchradd ac ardal cymuned ar-lein ar gyfer arweinwyr cwricwlwm
- Cyfarfodydd rhwydwaith dyniaethau cynradd ac ardal cymuned ar-lein ar gyfer pob ymarferydd dyniaethau/CGM cynradd
- Cyfarfodydd rhwydwaith dyniaethau uwchradd ac ardal cymuned ar-lein ar gyfer pob ymarferydd dyniaethau/CGM uwchradd
- Cyfleoedd Prosiect wedi'i Ariannu gan GACCCD:
 - 'Datblygu dulliau dylunio cwricwlwm ar gyfer CGM'
 - CGM 'gwrthrychol, beirniadol a phlwrailaethol' ar y cyd â'r Eglwys yng Nghymru
- Cynigiodd dysgu proffesiynol GACCCD:
 - 'Archwilio dulliau o ymdrin â gwrth-hiliaeth ac amrywiaeth ym maes CGM' ar gyfer sesiynau cynradd ac uwchradd

- Addysgu materion heriol a sensitif yn y dyniaethau – gwrth-Semitiaeth ac Islamoffobia, ar gyfer ymarferwyr cynradd ac uwchradd
 - ‘Newydd i’r CYSAG/CYS’ ar gyfer aelodau newydd
 - CGM i Lywodraethwyr
 - Cymhwyster addysg grefyddol cyfnod allweddol pedwar amgen – gweminar ‘Archwilio Bydolygon’ Agored Cymru a man TEAMS ar-lein ar gyfer cydweithredu
- Adnoddau a phosteri’r Gronfa Wybodaeth ar [grefydd, gwerthoedd a moeseg, dyniaethau](#) a’r [Cwrciwlwm i Gymru](#) e.e. [cynnydd yn y dyniaethau](#), [mapiau cynnydd y dyniaethau](#) a [pholisi cwrciwlwm enghreifftiol](#)
- Adnoddau anghydamserol ar wefan GACCCD:
 - Crefydd, gwerthoedd a moeseg – [rhestr chwarae argyhoeddiadau athronyddol anghrefyddol a bydolygon](#)
- Deunyddiau Estyn e.e. [Adroddiad Thematig Estyn - Ymagweddau effeithiol wrth asesu sy’n gwella addysgu a dysgu](#)
- Rhannwyd manylion y ‘[Prosiect Gwersi o Auschwitz](#)’ gydag ysgolion
- [Holocost a Phobl Cymru](#)
- [Canolfan Treftadaeth Iddewig Cymru](#) – Merthyr Tudful
- Adnoddau addysgu Humanists UK o www.understandinghumanism.org.uk ac y gallai ysgolion wneud cais am siaradwr Dyneiddiol lleol
- Mae’r Athro Alice Roberts yn archwilio’r agwedd ddyneiddiol at fywyd yn yr animeiddiad i blant, [One Life, Live It Well](#)
- Ffilm gan Emily Downe [‘Science and Religion’: Moving away from the shallow end](#)
- Dolenni Sgyrsiau Rhwydwaith Cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru
- [Canllawiau ar gyfer presenoldeb yn yr ysgol a gwyliau crefyddol 2023](#)
- Hwb – [E-gylchgrawn Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg](#)
- [Skanda Vale](#)
- Dysgu proffesiynol ac adnoddau Dysgu Proffesiynol Amrywiaeth a Gwrth-hiliaeth ‘[DARPL](#)’
- [Herio Materion Crefyddol \(cyfnodolyn safon uwch ar-lein cyhoeddedig\) cyhoeddwyd yn ddiweddar - rhifyn 19](#)
- Adnoddau ar gyfer [Cytundeb Dydd Gwener y Groglith](#)
- Adnoddau Hwb ar y [Pasg](#)

- [The RE Podcast](#)
- Darganfod Mwslimiaid ym Mhrydain – adnoddau e.e. [‘Meet a Muslim’](#)
- [Blog Llywodraeth Cymru ar grefydd, gwerthoedd a moeseg](#)
- Dolenni a deunyddiau [‘Pererindod yr Eglwys yng Nghymru – Gŵyr’](#)
- Adnodd [‘History of Religion in Wales’](#)
- Adnoddau’r [Rhaglen dylunio cwricwlwm traws-ranbarthol](#) gyda Lucy Crehan wedi’u cyhoeddi ar Hwb a [deunyddiau ategol](#)
- Adnoddau a dolen gwefan Cymdeithas Hanes Iddewig De Cymru i gefnogi CGM <https://www.jhasw.com/>
- Cyhoeddiad Llywodraeth Cymru, ‘Addysgu pynciau llosg: Canllaw i athrawon’ ymchwilio i werth defnyddio dull dinasyddiaeth fyd-eang wrth addysgu pynciau llosg i bob grŵp oedran. Mae'n cynnwys canllawiau, strategaethau ystafell ddosbarth a gweithgareddau addysgu ymarferol:
<https://hwb.gov.wales/repository/resource/dda70ba6-e800-4a61-a066-5ab2608c12cf>
- Adroddiad Blynyddol CYSAG Pen-y-bont ar Ogwr 2021-2022
- Meysydd Llafur Cytunedig Pen-y-bont ar Ogwr